

Antti Koskela

23.10.2018

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

TyV@eduskunta.fi

Viite: HE 96/2018 vp

Hallituksen esitys laiksi kotoutumisen edistämisestä

- Työllisyysasteen nostamiseksi ja ikärakenteen tuomien haasteiden lievittämiseksi on välttämätöntä edistää kotoutumista ja nostaa maahanmuuttajaväestön työllisyysastetta ja työvoimaan osallistumisen astetta.
- Erityisen tärkeää on nostaa maahanmuuttajanaisten työllisyysastetta, joka nykyisin on erittäin heikko. Kotoutumisen edistämisen painopisteissä hyvä huomioida tämä.
- Jatkossa kotoutumista edistäviä palveluita järjestettäisiin maakunnan kasvupalveluissa, jolloin paikallisuus voi heiketä mutta synergiaedut voivat kasvaa.
- STTK kannattaa linjausta, että maakuntien olisi asetettava maahanmuuttajien työllisyyttä ja yrittäjyyttä koskevat tavoitteet ja eriteltävä niihin tähtäävät toimenpiteet

Maahanmuuttajaväestö on keskimäärin kantaväestöä huomattavasti nuorempaa. Maahanmuutto auttaa ikärakenteen tasapainottamisessa ja työvoiman saatavuudessa, mutta tämä edellyttää riittävää maahanmuuttajaväestön työllisyysastetta ja hyvää kotoutumista.

Vuonna 2011 voimaantulleen kotoutumislain mukaan maahanmuuttajalle tulee tarjota kotoutumista edistäviä ja tukevia toimenpiteitä ja palveluita. Nykyisistä viranomaisista TEM:llä, ELY-keskuksilla, aluehallintovirastoilla, kunnilla ja TE-toimistoilla on kotouttamiseen liittyviä viranomaistehtäviä. Tehtäväkenttää ja vastuita voidaan pitää sirpaloituneena. Päävastuu työnhakijoiksi ilmoittautuneiden maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä on nyt TE-toimistoilla. Maakuntauudistuksessa päävastuu siirtyisi maakuntien kasvupalveluille, ja uudistuksessa on mahdollista löytää synergiaetuja.

Maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työllisyysaste on noin 10-15 prosenttiyksikköä kantaväestöä heikompaa. Miehistä ero on vain muutaman prosentin verran, mutta naisissa paljon suurempi. STTK:n näkemys on, että

Antti Koskela

23.10.2018

kotoutumisen edistämisen panostuksia onkin kohdistettava maahanmuuttajanaيسille suunnattuihin palveluihin.

Maahanmuuttajanaisten parempi kotoutuminen ja kiinnittyminen työelämään auttaa myös maahanmuuttajanuoria. Havainto on, että toisen polven maahanmuuttajanuorissa työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia on korostunut osuus (15 prosenttia) verrattuna kantaväestön nuorisoon.

Kotoutumiskoulutuksessa on vuosittain aloittanut noin 10 000 maahanmuuttajataustaista työtöntä työnhakijaa. Työttömyysetuudella tuettuun omaehtoiseen opiskeluun on osallistunut noin 6000-9000 ulkomaiden kansalaista. Viime vuosina kotoutumiskoulutuksen resursseja on lisätty, mikä on nopeuttanut koulutukseen pääsyä. STTK pitää suuntaa kannatettavana. Vuoden 2016 päätöksillä kotoutumiskoulutuksesta tehtiin aiempaa työelämlähtöisempää ja pyrittiin nopeampaan työelämään siirtymiseen. STTK:n mielestä pyrkimys on oikea.

Maahanmuuttajataustaisesta väestöstä 70% asuu Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Erityisesti näiden maakuntien suurissa kaupungeissa on merkittävä vieraskielinen väestömäärä. Kotoutumisen resursseissa ja toimintatavoissa tulee ottaa huomioon väestön jakautuminen tasapuolisten kotoutumisedellytysten syntymiseksi. Asuntopolitiikassa on kyseisissä kaupungeissa pyrittävä varmistamaan asuinalueiden tasapuolinen väestörakenne, mikä monien muiden hyötyjen ohella edesauttaa kotoutumista.

Esityksessä annetaan muodostettaville maakunnille uutena tehtävänä huolehtiminen siitä, että alueella on toimipisteitä, joissa maahanmuuttaja voi saada henkilökohtaista alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa. Tämän taloudelliset vaikutukset olisivat arviolta 5 miljoonaa euroa vuodessa. STTK kannattaa esitystä kotoutumisen ja työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi.

Pääpiirteittäin hallituksen esitys laiksi kotoutumisen edistämisestä keskittyy oikeisiin asioihin ja jatkaa vuoden 2016 kotouttamisen toimintasuunnitelman linjaa, jossa pyritään nopeaan työelämään siirtymiseen.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Lisätietoja

Antti Koskela, ekonomisti
antti.koskela@sttk.fi